

Dușmancele

George Coșbuc

Las ochii, mamă, las să plângă!
Tu-n leagăn tot cu mâna stângă
Mi-ai dat să sug de-aceea sânt
Nătângă!
Dar n-am pus doară jurământ,
Să merg neplânsă în mormânt!

Nu plâng că mi-e de Leana teamă;
De ciudă plâng eu numai, mamă.
Cuvintele ei nu le iau
În samă,
Dar mi-e rușine și mi-e greu,
Că școală satu-n capul meu.

Ea duce sfat din casă-n casă
Că n-am broboade de mătase,
N-am șorț cu flori și dacă n-am
Ce-i pasă?
N-am mers să-i cer, aveam-n-aveam;
Și n-o să-mi meargă neam de neam.

Stă-n drum de vorbă cu vecine
Și bate-n pumni: Să mor îmi vine,
Auzi tu! Să se prindă ea
Cu mine!
Știi, ieri, la moară, ce spunea?
Că-s proastă foc și gură rea!

Și-auzi! Îi umblă-n cap, tu, soră,
S-ajungă ea Lucsandrei noră!
O, meargă-i numele! N-o vezi
La horă?
Ce șorț! Nu-ți vine nici să crezi;
Fă cruce, fa, să nu-l visezi.

Nu l-aș purta nici de poruncă!
Ce poartă ea, alt om aruncă.
C-un rând de haine-o văd mergând
La muncă,
La joc și hori același rând,
Îl poartă-ntruna, și de când!

Lucsandra-i doară preoteasă,

Ea-și cată noră mai aleasă,
S-o ducă-n bunuri și-n duium
Acasă.
Ea n-a ajuns, oricum și cum,
Să-și strângă nora de pe drum.

Să-și ieie noră pe-o satană?
Că e săracă și golană;
De ce nu vine ca să-i dau
Pomană?
Nu-i casa lor în care stau
Și-n casă nici cenușă n-au!

Auzi tu, mamă, câte-mi spune?
Și aleargă-n sat să mai adune
Și câte porecliri pe-ascuns
Îmi pune.
De-aș sta să-i dau și eu răspuns,
La câte legi am fi ajuns!

Ea-mi sare-n drum, că doară-doară
M-apuc să-i spui o vorbă-n poară;
Și dacă tac, îi vin călduri
Să moară.
Să vezi tu, mamă, înjurături!
Că ea cu mă-sa îs zece guri.

Cu gura, mă-sa bate-o gloată,
Și-i de otravă Leana toată
Mi-ar pune capul sub picior,
Să poată.
Dar lor pe plac eu n-am să mor,
Că n-am ajuns la mila lor.

De foame nu dau popii ortul!
Eu iarna singură-mi Țes tortul
Și umblu și eu cum socot
Că-i portul.
De n-am mătăsurii, am ce pot,
Nici bun prea-prea, nici rău de tot.

Mă prind cu ea? Cel sfânt s-o bată!
Dar cum mă prind? Ea e bogată,
Ce haine mi-am făcut ca ea
Vreodată?
La joc mă poți oricând vedea
Cu fetele de sama mea!

Ori am vorbit cu dânsa glume?
O fac de râs și-i scot eu nume?
Ori ies, gătită-n ciuda ei,
În lume?
Îi știu eu focul ochii mei!
Lisandru e, că alta ce-i?

Dar ce? Îl ții legat de mine?
Îl trag de mânecă? Ba bine!
El vine-așa, de dragul lui,
Când vine.
Eu nu pot ușa să i-o încui,
De stă prea mult, eu cum să-i spui?

Sunt eu la urmă vinovată,
Că Leana umblă ca turbată
Să-l vadă-n casa lor intrând
O dată?
Și dacă lui nu-i dă prin gând,
Ea blestemă de nu-și dă rând!

Dar poate da ea bobi cu sita!
O fierbe ciuda pe urâta,
Că-s mai frumoasă decât ea,
Și-atâta!
Să aibă Leana-n frunte stea,
Nu-i partea ei ce-i partea mea.

Că boii-s buni, bine-i bogată;
Dar dacă pui flăcăi odată
S-aleagă dâșii cum socot
O fată:
Bogata-și pupă boii-n bot,
Îmbătrânind cu boi cu tot!